

Metsandusnõukogu kohtumise protokoll

Asukoht: Keskkonnaministeerium, Tallinn, Narva mnt 7a

Aeg: 14.02.2018, kl 15.15-17.10

Juhatas: Marku Lamp

Protokollis: metsaosakonna peaspetsialist Kristel Järve

Osaesid:

- 1. Keskkonnaminister Siim Kiisler**
- 2. Nõukogu esimees Marku Lamp**
Nõukogu liikmed Paavo Kaimre, Jaak Rohtsalu, Tarmo Tüür, Henrik Välja, Aigar Kallas, Jaanus Aun, Lehar Lindre, Rainer Vakra
Asendusliikmed: Arpo Kullerkupp (EEML), Meelis Pärtel (TÜ), Helve Hunt (MeM)
- 3. Keskkonnaministri nõunik Madis Kübar, Keskkonnaministeeriumi metsaosakonna juhataja Riina Martverk, metsaosakonna nõunik Indrek Laas, avalike suhete osakonna peaspetsialist Kady-Ann Sutt**

Päevakord:

- Erinevate institutsioonide roll arengukava koostamise protsessis
- Metsanduse arengukava aastani 2030 (MAK2030) algatamise töörühma koosseis
- MAK2030 alusuuringud

Saadetud materjalid:

MAK2030 juhtrühma võimalike liikmete nimekiri ja alusuuringute lähteülesanne

Kokkuvõte:

Kohtumine keskendus MAK2030 koostamisele ja selle ettevalmistustele. Kogu protsess on läbipaistev ja avalik, kõik otsused peavad olema põhjendatud. MAK2030 algatamise töörühma koosseisu nimekirja ning MAK2030 alusuuringute lähteülesande arutelu jätkub. KeM ootab nõukogu liikmetelt tagasisidet kahes punktis: esiteks, 16. veebruariks täiendavaid ettepanekuid nimekirjale ning teiseks, 21. veebruari lõunaks kommentaare lähteülesandele.

Sisu päevakorra punktide kaupa:

1. Erinevate institutsioonide roll arengukava koostamise protsessis

Slaidiesitlus. Protsessi koordineerib Keskkonnaministeerium (KeM). Protsess jaguneb kahte etappi: enne ja alates Vabariigi Valituses MAK2030 algatamisest. Enne algatamist on algatamise töörühm, kes selgitab lahendamist vajavad probleemid ja koostab MAK2030 lähteülesande, mille alusel teeb KeM VVle arengukava koostamise ettepaneku. Peale Vabariigi Valitsuse heakskiitu moodustatakse MAK2030 koostamise juhtrühm ja valdkondlikud töörühmad, kes hakkavad lähteülesandes tõstatatud probleemidele lahendusi otsima. Töörühmade tulemus on MAKi peatükkide eelnõud, millest juhtrühma heakskiidul valmib arengukava eelnõu terviktekst. Edasi saabab KeM selle kooskõlastamiseks ja arvamuse

avaldamiseks ning lõpuks viib Vabariigi Valitsusse. Protsessi kõrval toimub paralleelselt ka metsandusnõukogu.

Arutelu kokkuvõte

Algamise töörühmas toimub hääletamine konsensuse alusel. Pikemalt arutati protsessis moodustavate töörühmade ja metsandusnõukogu rolle ja omavahelist seost. Metsandusnõukogul on käskkirjast tulenev mandaat ja ministrile metsanduse valdkonnas nõuandev roll. Teiste protsessis moodustatavate organite ülesanne on valmis saada MAK2030. Algamise töörühma roll ei tulene seadusest, vaid moodustatakse selleks, et aidata KeMil saada võimalikult laiapõhjaline teadmine lähteülesande koostamiseks. Protsessi teises etapis (peale Vabariigi Valitsuse heakskiitu) tuleneb töörühma moodustamise kohustus seadusest, selle ülesanne on koostada MAK. Algamise töörühmast võib olulisi otsuseid tuua ka metsandusnõukogusse ning näiteks, kui töörühmas konsensust ei saavutata, võib metsandusnõukogu anda ministrile suuna edasi minemiseks. Kui töörühm on saanud ettepaneku valmis, siis minister võib metsandusnõukogust nõu küsida. Töörühma töö on avalik ja läbipaistev, kui poliitiline otsus on teine, on see ka läbipaistev. Ettepaneku heakskiit on ka Riigikogu otsustest. Kõik otsused peavad olema põhjendatud.

Arutleti ka, kas algatamise töörühma ja arengukava juhtrühma koosseis võiks olla sama. Ilmselt võib paljuski kattuda, aga ei saa ka muutusi täielikult välistada. Ülesehitus ja kaasamisloogika võiks säilida, juhtrühma ülesandest tulenevalt on eriti oluline, et tegemist on asjatundjatega.

2. MAK2030 algatamise töörühma koosseis

KeM saatis võimaliku nimekirja kirjalikult ette ja koha peal tutvustas Marku, millistel kaalutlustel keegi nimekirja arvati. Hetkel oli vaid ettepanek, konkreetsete inimestega ei olnud midagi veel räägitud ega kokku lepitud ning ministeerium soovis tagasisidet. Nimekirjaga on kiire, kuna läbirääkimised ootavad veel ees ning protsessiga on vaja edasi minna.

Arutelu kokkuvõte

Tehti mitu nimelist ettepanekut (kas välja vahetada või juurde lisada) ja esines mõningaid eriarvamusi. Näiteks kaheldi, kas mõnedel isikutel võib ühe valdkonna esindajana olla hoopis teise valdkonna huvi või kas väga äärmuslike esindajate nimetamine takistab protsessiga edasiminekut või kas on lihtsalt mõni sobivam ekspert.

Lisaks sellele oli üldisi ettepanekuid. Näiteks, toodi välja, et igas valdkonnas (sambas) on esindatud Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) kui riigi omandi haldaja (kuid kui valdkonna ekspert), ning et ka erasektorist peaks igas valdkonnas olema metsaomanike esindaja. Seda põhjusel, et just nende omandi kasutuse üle ning nende tegevust ja tegemata jätmisi hakatakse arutama. Praegu olid välja jäänud seetõttu, et töörühm liiga suur ei oleks ning osad nimekirjas toodud inimestest võivad ka metsaomanikud olla. Kokkuvõttes otsustati nimekiri üle vaadata, et kes juba nimetatutest võiks lisaks konkreetsele valdkonnale ka metsaomanikku erametsanduse eksperdina esindada ja kui mõnes valdkonnas on puudu, siis saab lisada.

Teiseks esitati küsimus, kas metsandusnõukogusse kuulumine võiks töörühma kuulumise välistada (et ei oleks eelist ministri mõjutamiseks). Vastulauseks toodi välja, et selleks ei ole alust, kuna tegemist ei ole konkureerivate organitega.

Kokkuvõttes lepidi kokku, et KeM ootab reedeks (16. veebruariks) ettepanekuid, seejärel kohandab nimekirja, võtab inimestega ühendust ja peegeldab nõukokku tagasi.

3. MAK2030 alusuuringud

KeM tutvustas KIKi esitatavat MAK2030 alusuuringute lähteülesannet (saadeti nõukogu liikmetele ette). Eraldi toodi välja, millised teemad on alusuuringutest välja jäänud seetõttu, et neid kas juba uuritakse või on plaanis kusagil mujal uurida. Nt metsa kasutamine (sel aastal KAURis metsanduse arvestuskava) ja metsa linnustik (KIKi projektis). Põhimõte koostada täna teadaolev probleemistik ja kiirelt neid analüüsida, et teada saada, kas tegelik probleem eksisteerib. Augustis oodatakse esimesi tulemusi.

Arutelu kokkuvõte

Lähteülesanne ei olnud kõigile arusaadava selge sisu ja struktuuriga ning peamine arutelu toimus selle üle. Lisaks toodi välja, et soovitakse samasugust neljale sambale toetuvat ülesehitust (lisada sotsiaal- ja kultuurivaldkond). KeM selgitas, et lähteülesanne põhineb sellel, mis väljastpoolt on teada, ning mis on selle lähteülesande eesmärk – kiire probleemide valideerimine ja probleemistiku täiendamine teadlaste poolt, ajaraam on lühike. MAK2030 uuringute kaardistamine on edaspidine töö, sinna saavad kirja põhjalikumad aeganõudvad uuringud. Selgitati, et see, mis alusuuringute lähteülesandesse on toodud, on see, mille jaoks on vaja rahastust. Kõik teemad ei ole siin sees, on ka mujalt kaetud. Nelja samba juures on keeruline teemasid eristada, sest paljuski on tegemist otseselt tegevustega metsas, raietega jms, seega on metsade majandamine ja mitmekesisuse kaitse esimesse peatükki seotud. Lisaks on olemas veel ka looduskaitse arengukava.

Lisaks tehti ettepanek teha ka metsa olemi kohta alusuuring, et saaks sellel teemal kokkulepe sõlmida.

Kuna aega sooviti juurde, siis KeM ootab alusuuringute kohta kommentaare järgmise kolmapäeva (21. veebruar) lõunani. Enne veel saadab KeM laiendatud versiooni paremaks arusaamiseks.

Arutati ka välja jäävate huvigruppide ja moodustatava algatamise töörühma kaasamist alusuuringute lähteülesande koostamisse. KIKi nõukogu on juba 13. märtsil, huvirühmadega avalik üritus planeeritud samale päevale ja töörühma kohtumist veel ei tea. KeM selgitas, et probleemid saab ürituselt kokku korja, teadlased saavad jälgida ka avalikku debatti ning sealt ja töörühmast tulevaid ettepanekuid kaasata, kui mahub ostetava teenuse raamidesse.

Puudutati ka töörühma tasustamise teemat. KeM tõi välja, et see on vajaduse põhine, st vaid siis, kui on selleks otsene vajadus ja lähenetakse individuaalselt. Tehti ettepanek maksta vaid tulemustasuna, et protsess venima ei hakkaks.

Avalike ürituste jaoks on moderaator olemas, lähteülesande juurde tasakaalustajat alles otsitakse.